

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 1-15

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ
ұлттық өнер академиясы қабылдау
комиссиясының төрағасының у.м.а.

Ш. Ергөбек

2026 жылғы «30» сәуір
№ 10 (ғылыми кеңес хаттамасы)

**«8D02195 – ӨНЕРТАНУ» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
БОЙЫНША ДОКТОРАНТУРАҒА
ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы
2026 ж.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 2-15

1. ӘЗІРЛЕНДІ

Мурсалимова Г.А. – «Кино тарихы мен теориясы» кафедрасының доценті, өнертану кандидаты

Нөгербек Б.Б. – «Кино тарихы мен теориясы» кафедрасының доценті, PhD докторы

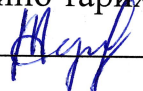
Айдар А.М. – «Кино тарихы мен теориясы» кафедрасының доценті, PhD докторы

2. ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Кино тарихы мен теориясы» кафедрасының отырысы

«_10_» ____ 04 ____ 2026 ж. Хаттама №__9__

«Кино тарихы мен теориясы» кафедрасының меңгерушісі

 Джумабеков Е.Ф.

3. КЕЛІСІЛДІ

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор _____
 Халыков К.З.

Ғылыми кадрларды даярлау
 бөлімінің басшысы

 А.А.Кульшанова

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 3-15

Докторантураның түсу емтиханының бағдарламасы ЖОО кейінгі білім берудің (магистратура) алдыңғы сатысының бағдарламасы көлемінде құрылған.

I. Докторантураға «8D02195-Өнертану» білім беру бағдарламасы бойынша мамандарды дайындау деңгейіне қойылатын негізгі талаптар

Докторантураға түсуші:

Ойы болу керек: Докторантураға түсушінің өнер және мәдениет туындыларын зерттеу саласында терең кәсіби білімі болуы, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдардың қазіргі заманғы тұжырымдамаларына бағдарлануы, цифрлық және ақпараттық технологияларды меңгеруі және өзекті ғылыми-зерттеу мәселелерін өз бетінше талдауға, тұжырымдауға және шешуге қабілеттілігін көрсетуі тиіс.

Білу керек:

- өнертану және көркемдік сын саласындағы өзекті ғылыми-зерттеу және практикалық міндеттерді тұжырымдау және шешу;
- әлемдік және отандық өнер мен мәдениет тарихын, әлемдік мәдени құбылыстардың дамуындағы ортақ заңдылықтары мен өзіндік ерекшеліктерін;
- шығармашылық процесс ерекшеліктері, оларды зерттеудің ғылыми әдістемелері;
- кәсіби мамандық бағытындағы шығармашылық, ұйымдастырушылық, әдістемелік, ғылыми-зерттеу қызметтерінің теориялық негіздерін.

Түсіну керек:

- өнертану және көркем сын саласы бағытында ғылыми-зерттеу тақырыптарын қоя білуі, практикалық түрде жүзеге асыра білуінде;
- түрлі ақпарат көздерінен алынған материалдарды сұрыптауда және жүйелеуде;
- заманауи теория мен талдау әдістемелері саласындағы соңғы жетістіктерді пайдалана отырып өздігінен ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізуде.

Меңгеру керек:

- сыни талдауда, түрлі саладағы теориялық тұжырымдар мен идеяларды салыстырмалы түрде пайдалана білуде;
- ғылыми зерттеудің жоспарын құруда, зерттеу нәтижесін болжауда;
- зерттеу саласының жүйесін айқын түсінуде, таңдалған ғылыми зерттеу әдістерін сапалы және нәтижелі меңгеруде.

Құзыретті болу керек:

- білім сапасын көтеруге тиімді зерттеу әдістерін меңгеруде;
- зерттеудің жалпы ғылыми және өнертанулық әдістерінде.

Қабылдау емтиханына «Магистратура мен PhD докторантураға қабылдау

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 4-15

туралы Ережеге» сәйкес келесі емтихан түрлері кіреді:

- жазбаша эссе;
- коллоквиум (ауызша билетпен). Білім беру бағдарламасы бойынша емтихан сұрақтары «Кино тарихы мен теориясы» кафедрасының магистратура және докторантураға қабылдау бойынша құрастырған Ережелері негізінде емтихан «Кино семиотикасы», «Өнер теориясы», «Заманауи кино өнерінің өзекті мәселелері» пәндері негізінде билет арқылы ауызша өткізіледі.

- Реферат қорғау. Реферат өнертанудың базалық пәндер кешенінің пәнаралық негізінде жасалып ұсынылған тақырыптардың бірі бойынша алдын ала орындалады.

II. ЭССЕ ТАҚЫРЫПТАРЫ

1. Кинематографтағы интермәтіндік стратегиялар мен әдеби мәдени кодтардың экран тілі арқылы бейнеленуі.
2. Кинодағы иконографиялық жүйелер мен бейнелі таңбалардың семиотикалық мағынасы.
3. Цифрлық технологиялар мен киноэстетикадағы трансформация арнайы эффектілерден виртуалды шындыққа дейін.
4. Киноөндірістегі жаһандану үдерісі мен Голливудтың ұлттық кино мен мәдени бірегейлікке ықпалы.
5. Суперқаһарман бейнесінің кинодағы эволюциясы заманауи мәдени және әлеуметтік контекстер аясында.
6. Қазақ көркемсуретті киносы мәдени жады кеңістігі ретінде: қайта құру тарихи оқиғалар мен ұлттық әңгіме
7. Қазақстанның авторлық және негізгі киносы: эстетикалық тәжірибелер мен коммерциялық стратегиялардың өзара іс-қимылы
8. Қазақ анимациясындағы көрнекі антропология: этностың, дәстүрдің және әлеуметтік бірегейліктің көрінісі
9. Қазіргі қазақ көркемсуретті киносындағы баяндау үлгілерін трансформациялау
10. Жасанды интеллект заманауи кино тілін өзгерту факторы ретінде
11. Цифрлық дәуірдегі драматургия: дәстүрлі құрылым мен жаңа баяндау модельдерінің трансформациясы
12. Ұлттық мәдени код және заманауи драматургия: қазақ фольклоры мен мифологиясының экрандық интерпретациясы
13. Жасанды интеллект және драматургиялық шығармашылық: мүмкіндіктері мен шектеулері
14. Қазіргі кино және теледраматургиядағы конфликт табиғаты: классикалық және постклассикалық тәсілдер
15. Авторлық драматургия және бұқаралық экрандық өнім: эстетикалық және көркемдік ерекшеліктері.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 5-15

III. Пән атауы және оның негізгі бөлімдері

1 пән «Кино семиотикасының тұжырымдамасы»

«Кино семиотикасының тұжырымдамасы» курсының мақсаты – кинематографты жеке мағыналық белгілер жүйесінде немесе жүйелер жиынтығы түрінде қарастыратын кинотану ілімінің әдістемелік бағытын зерттеу. Кино семиотикасының зерттеу тәсілдері заманауи лингвистика, этнология, құрылымдық поэтика негіздеріне сүйенеді. Құрылымдық семиотика тәсілдеріне ерекше көңіл бөлінеді.

Бағдарлама мазмұны

- Тақырып 1.** Кино семиотикасына кіріспе: негізгі ұғымдар мен талдау әдістері.
- Тақырып 2.** Кинодағы символика мен белгілер: олардың рөлі мен қызметі.
- Тақырып 3.** Кино тілі режиссура негізі: стильдік әдіс-тәсілдер мен техникаларды талдау.
- Тақырып 4.** Кино семиотикасының даму тарихы: классикалық мектептен заманауи әдістерге дейін.
- Тақырып 5.** Кинодағы түс пен жарықтың рөлі: эмоционалды және семиотикалық аспектілер.
- Тақырып 6.** Киноның дыбыстық семиотикасы: атмосфера құру мен мағынаны жеткізу үшін дыбысты пайдалану.
- Тақырып 7.** Нарративтік құрылымдар және кино семиотикасы: сюжет әдістері мен құрылымдарын талдау
- Тақырып 8.** Кинодағы жанр семиотикасы: жанрлық конвенцияларды зерттеу және олардың көрерменге әсері.
- Тақырып 9.** Кинодағы интертекстуалдылық: әдебиет, өнер және киноның мағынаны құруға ықпалы.
- Тақырып 10.** Тән және кино: кинематографиядағы тән бейнесінің семиотикалық аспектілері.
- Тақырып 11.** Постколониялық кино семиотикасы: маргиналданған топтардың көрінісі мен қабылдануын талдау.
- Тақырып 12.** Киноның гендерлік семиотикасы: кинематографиялық мәтіндерде жыныс және сексуалдылық рөлін зерттеу.
- Тақырып 13.** Кино пейзажының семиотикасы: ландшафттың символдық мәні мен қызметін талдау.
- Тақырып 14.** Монтаж және кино семиотикасы: монтаж арқылы мағына құру мен эмоциялық реакцияға әсерін зерттеу.
- Тақырып 15.** Постмодернистік кино семиотикасы: қазіргі кинематографиядағы мағына мен метафоралардың деконструкциясын талдау.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 6-15

«Кино семиотикасының тұжырымдамасы» пәнінен емтихан сұрақтары

1. Өнерді зерттеудің семиотикалық тәсілдері
2. Француз структурализмінің негіздері және Леви-Стросстың талдау үлгілері
3. Ролан Барт: семиологияға қосқан үлесі
4. Экран мәдениетіндегі символдық бейнелер мен белгілер
5. Юрий Лотман жүйесіндегі семиотикалық модельдер
6. Р. Барттың құрылымдық-семиотикалық концепциялары
7. Кинематографиядағы кеңістік пен белгілердің арақатынасы
8. Мәдениеттегі коммуникацияны түсіндірудегі Лотманның семиотикалық тәсілі
9. Кеңістікке негізделген өнер түрлерінің семиотикалық сипаты
10. Постструктурализм бағытындағы Делездің философиялық көзқарастары
11. Жарнамалық дискурста және бұқаралық коммуникацияда семиотикалық кодтарды қолдану
12. Крейдлиннің семиотикаға қатысты теориялық үлестері
13. Кино семиотикасының даму кезеңдері мен тарихи ерекшеліктері
14. Өнердегі символдық жүйелердің өзгеретін құрылымдары мен динамикасы
15. Аудиовизуалды мәтіннің семиотикасы: интерпретация және құрылым
16. Қазіргі мәдениеттегі символизмнің рөлі мен маңызы
17. Мәдени коммуникация процестеріндегі символдық жүйелердің деңгейлік құрылымы
18. Кристиан Метцтің теориялық тұжырымдамасындағы кино тілі және оның семиотикалық түсінігі
19. Батыс кино теориясындағы негізгі семиотикалық бағыттар
20. Ю. Лотман тұжырымдамасындағы көркем мәтіннің символдық жүйелері мен құрылымы
21. Фильмнің эстетикалық құрылымын талдаудың семиотикалық тәсілдері
22. Кинематографиялық шығармадағы құрылым мен мағынаның байланысы
23. Кино тілінің тарихи эволюциясы және экспрессивті құралдар жүйесі ретіндегі трансформациясы
24. Кино Жиль Делез философиясындағы маңызды жүйе ретінде
25. Киносемиотикадағы заманауи бағыттар мен зерттеу ізденістері

Әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Лотман, Ю. Семиосфера [Мәтін] / Юрий Лотман.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2019.- 640 б. ISBN 978-6017943-34-9
2. Делөз, Ж. Кино 2. Уақыт-бейне [Мәтін] / Жил Делөз; Аудармашылар: А.Ә. Рыскиева, Т.Т.Ильясова.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 368 б. ISBN 978-601-7621-00-1

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 7-15

3. Делөз, Ж. Кино 1. Қозғалыс бейне [Мәтін] / Жил Делөз; Аудармашы: А.Т.Бақытов.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 304 б. ISBN 978-601-7943-97-4
4. Эльзесер, Т. Кино теориясы [Мәтін]: Сезім тұрғысынан кіріспе / Т. Эльзесер, М. Хагенер; Аудармашылар: Жолдасбаева Г.С., Төлеген М., Әмірбекова Д. 2-ші басылым.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 232 б. ISBN 978-601-7943-92-9
5. Бордуэлл Д. Кино өнеріне кіріспе / Д. Бордуэлл, К. Томпсон, Д. Смит; Аудармашылар: Ибраимова М.С., Кенжебаева Ұ.Е., Әлжан А.Қ.- 11-ші басылым. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020. - 728 б. ISBN 978-601-7943-96-7
6. Фрейлих С.И. Кино теориясы: Эйзенштейннен Тарковскийге дейін / С.И. Фрейлих; Аудармашылар: Меңдеке Ә.Н., Қараева Р.Р., Айтбаева А.Б., Жеңісұлы Е., Жолдасбаева Г.С. - 8-ші басылым. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 412 б. ISBN 978-601-7621-07-0
7. Лободанов, А.П. Семиотика искусства: история и онтология [Текст]: Учебное пособия / А.П. Лободанов.- 2-е изд.- М.: Московский университет, 2013.- 680 с.- (Классический университетский учебник). ISBN 978-5-19-010803-3
8. Истории национальных кинематографий в СССР и перспективы развития кино государств-участников СНГ. стран Балтии и Грузии. - М.: Академический проект, 2018. - 773 с. ISBN 978-5-8291-2171-6
9. Разлогов К.Э. Кинопроцесс XX - начала XXI века искусство экрана в социодинамике культуры: Теория и практика / К.Э. Разлогов. - М.: Академический проект, 2016. - 640с. ISBN 978-5-82911962-1
10. Ромм М. Беседы о кино и кинорежиссуре / Михаил Ромм. - М.: Академический Проект, 2016. - 480 с. ISBN 978-5-8291-1950-8
11. Рахманқызы Н. Қазақ киносы: кеше және бүгін: зерттеулер мақалар рецензиялар сұхбаттар / Н. Рахманқызы. - Астана: Фолиант, 2017. - 464 б. ISBN 978-601-302-610-7
12. Ногербек Б. Казахское игровое кино: фольклорные традиции и образ героя: Монография / Б. Ногербек, Б. Ногербек. - Алматы: Каратау КБ, Дәстүр, 2014. - 424 с. ISBN 978-601-72204-22-8
13. Нильсен В. Изобразительное построение фильма: Теория и практика операторского мастерства / В. Нильсен. - М: ВАГРИУС, 2017. - 230 с. ISBN 978-5-9697-0795-5
14. Заманауи қазақ киносының мәселелері: Ұжымдық монография.- Алматы: Типография «ИП Канеев ЕК», 2023.- 181 б. ISBN 978-601-265-418-9
15. Казахское кино: культурная матрица и тренды. 2018-2023/ сост. Гульнара Абикеева.- Алматы: RUAN, 2023.- 304 с. каз., рус. ISBN 978-601-7087-63-0

Қосымша:

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 8-15

1. Арнхейм Р. Кино как искусство. М., Изд.во иностран.лит. 1960.
2. Аристарко Г. История теорий кино. – Москва: Искусство 1966.
3. Балаш. Кино, становление и сущность нового искусства. – М, 1968.
4. Базен А. Что такое кино? – Москва: Искусство 1972.
5. Власов М.П. Виды и жанры киноискусства. – Москва: Знание, 1976.
6. Герасимов С.А. Жизнь. Фильмы. Споры. – Москва: Искусство, 1971.
7. Гинзбург С.С. Очерки теории кино. – Москва: Искусство 1974.
8. Шкловский В. За 60 лет. Работы о кино. М., 1985.
9. Ямпольский М. Демон и лабиринт. М., 1999
10. Режиссерская энциклопедия. Кино Европы. – М., НИИК, 2002.

2 Пән «Киноның философиялық қағидалары»

Пәннің мақсаты оқу бағдарламасындағы жеке бөлімдердің нақты зерттеу бағытын айқындау. Негізгі теориялық бөлімдердің айқындалу арқылы жалпы өнер теориясының зерттеу бағыттары құрастырылады. Әр бөлімнің өз ішінде жалпы және универсалды постулаттар беріледі, өнер теориясы түсініктерінен қысқаша сипаттамалары келтіріледі, бейнелеу өнері, кино және драматургия салаларының өзекті деп танылған тақырыптарын зерттеу мүмкіндіктері қарастырылады. Терминологиялық, түсініктемелік сұрақтар төңірегіндегі мәселелерге көп көңіл бөлінеді, теориялық зерттеудегі дәстүрлі тәсілдер мүмкіндіктері айқындалады.

«Киноның философиялық қағидалары» пәнінен бағдарлама мазмұны

Тақырып 1. Кіріспе. Өнер философиясы

Тақырып 2. Кино философияның негізгі идеялар

Тақырып 3. Киноның философиялық табиғаты

Тақырып 4. Кино өнерінің онтологиясы мен гнеселогиясы

Тақырып 5. Фильмнің бейнелік шешімі және құрылымдық талдауы

Тақырып 6. Техникалық қайталану дәуіріндегі өнер туындысы.

Тақырып 7. Делез кинофилософиясы. Бейне-қозғалыс және бейне-уақыт

Тақырып 8. Жиль Делез: философия тұрғысында

Тақырып 9. XX ғасыр кинематографы Жиль Делёздың киноэстетикасы негізінде

Тақырып 10. Арт синеманың философиялық негіздері

Тақырып 11. Монтаж теориясы Эйзенштейннен Тарковскийге дейін

Тақырып 12. Монтаж бен мизансцена мәселелері

Тақырып 13. Кинематографиялық көзқарас Кристиан Метцтің психоаналитикалық философия тұжырымдамасы негізінде

Тақырып 14. Психология және кино теориясы. Фрейд теориясы

Тақырып 15. Психология және кино теориясы.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 9-15

«Киноның философиялық қағидалары» пәнінен емтихан сұрақтары

1. Өнер философиясы және кино: кіріспе мәселелері
2. Кино философиясының негізгі бағыттары мен идеялары
3. Кинематографтың философиялық табиғаты: репрезентация және болмыс
4. Кино өнерінің онтологиясы: шындық пен елестің арасы
5. Кино және гнесеология: таным, көрермен, мағына
6. Кинобейне және құрылым: философиялық-эстетикалық талдау
7. Техникалық қайталану дәуіріндегі өнер туындысының мәртебесі (Вальтер Беньямин идеясы негізінде)
8. Жиль Делездің кино философиясы: бейне-қозғалыс концепциясы
9. Делездің бейне-уақыт концепциясы: постструктуралистік интерпретация
10. Жиль Делездің философиялық жүйесіндегі киноның орны
11. Делез философиясы және XX ғасыр авторлық киносы
12. Артхаус кинематографының философиялық негіздері
13. Эйзенштейннен Тарковскийге дейінгі монтаж теориясы: эволюция және сабақтастық
14. Монтаж, мизансцена және кинотіл: философиялық-көркемдік аспекті
15. Кинематографиялық көзқарас: Кристиан Метцтің психоаналитикалық кинотеориясы
16. Фрейд және Лакан: психоанализ және кинотеориядағы бейсаналылық мәселесі
17. Психология мен кино: сана, бейне және эмоция
18. Кино қазіргі медиа теориясындағы мәдени кодтар мен мағынаны қалыптастыру механизмдерінің жүйесі ретінде
19. Кинематографиялық бейнелеудегі иконикалық, индекстік және символдық құрылымдар
20. Көрермен қабылдау және экрандағы тәжірибе теорияларындағы фильмді түсіндірудің субъектісі ретінде
21. Уақытша кино құрылымдары және экрандағы уақытты көркемдік құру тәсілдері
22. Фильмнің кеңістіктік ұйымдастырылуы және шындықты визуалды модельдеу тәсілдері
23. Кинематографияның рефлексивті формалары және экран өнеріндегі өзіндік сілтеме стратегиялары
24. Көркем коммуникацияның бір түрі ретінде киноның эстетикалық және моральдық өлшемдері
25. Цифрлық трансформация жағдайындағы кино өнері және аудиовизуалды ойлаудың жаңа түрлерін дамыту

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 10-15

Әдебиет тізімі

Негізгі:

1. Делөз, Ж. Кино 1. Қозғалыс бейне [Мәтін] / Жил Делөз; Аудармашы: А.Т.Бақытов.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 304 б
2. Делөз, Ж. Кино 2. Уақыт-бейне [Мәтін] / Жил Делөз; Аудармашылар: А.Ә. Рыскиева, Т.Т.Ильясова.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 368 б. ISBN 978-601-7621-00-1
3. Бордуэлл Д. Кино өнеріне кіріспе / Д. Бордуэлл, К. Томпсон, Д. Смит; Аудармашылар: Ибраимова М.С., Кенжебаева Ұ.Е., Әлжан А.Қ.- 11-ші басылым. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020. - 728 б.
4. Лотман Ю.М. Семиосфера. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2019. - 640 б.
5. Эльзессер Т., Хагенер М. Кино теориясы сезім тұрғысынан кіріспе. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020. – 232 б.
6. Г.Аристарко. История теорий кино. – Москва: Искусство 1966
7. Лотман Ю.М. Семиотика кино и проблемы киноэстетики. Таллинн, 1977.
8. В.Ждан. Эстетика фильма. – Москва: Искусство 1982
9. Фрейлих С.И. Кино теориясы: Эйзенштейннен Тарковскийге дейін / С.И. Фрейлих; Аудармашылар: Меңдеке Ә.Н., Қараева Р.Р., Айтбаева А.Б., Жеңісұлы Е., Жолдасбаева Г.С. - 8-ші басылым. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 412 б.
10. Ямпольский М. Язык-телo-случай: Кинематограф и поиски смысла. М., 2004.
11. Борев Ю.Б. Эстетика. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы қоғамдық қоры, 2020.- 408 б.
12. Бауыржан Нөгербек. Экранно-фольклорные традиции в казахском игровом кино. Алматы. 2008
13. Н.А.Агафонова. Общая теория кино и основы анализа фильма.«Тесей», 2008
14. Антон Долин. Уловка XXI. Очерки кино нового века. М.2010
15. Эльзессер Т., Хагенер М. Теории кино. Глаз, эмоции, тело – М.: Сеанс, 2016
16. Разлогов К. Кинопроцесс XX – начала XXI века. М.: Академический проект, 2017

Қосымша әдебиет:

1. Режиссерская энциклопедия. Кино Европы. М.: Материк. – 2002
2. История зарубежного кино (1945 – 2000). – М. 2005
3. Кулешов Л. «Собрание сочинений» в 3-х томах, М. 2000
4. Эйзенштейн С. «Избранные произведения» в 6-и томах, М.: 2001
5. Андрей Плахов. Кино на грани нервного срыва. Изд. Сеанс. 2014.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 11-15

Пәннің мақсаты: болашақ зерттеушілерге әлемдік және отандық кинематографтағы болып жатқан заманауи құбылыстарды өнер теориясындағы жаңа зерттеу тәсілдерімен қарастыруға мүмкіндік беретін ғылыми әдістерін тереңдетіп оқыту, сондай-ақ, шығармашылық-ғылыми ізденіс жұмыстарын тиімді ұйымдастыру тәсілдерін меңгеру, кино өнерін қоғамдық сананың тарихи қалыптасқан арнайы формасы ретінде қарастыруды түсіндіру, кино теориясының даму заңдылықтарын меңгерудегі өзіндік көзқарасты қалыптастыру және кино өнерінің қоғамдағы орны мен әлеуметтік маңызын айқындау.

Бағдарлама мазмұны

- Тақырып 1.** Теориялық тұжырымдамалардың кино тарихы мен теориясына әсері.
- Тақырып 2.** Кино туралы классикалық теориялық жұмыстарды түсіну
- Тақырып 3.** Қазіргі кинодағы экспрессивті құралдар мен білдіру әдістері
- Тақырып 4.** Фильм визуалды және дыбыстық көрініс ретінде
- Тақырып 5.** Кинодағы физикалық шындық реализмі мен теологиялық реализм
- Тақырып 6.** Арт-синема институция ретінде
- Тақырып 7.** «Авторлық кино» теориясының қазіргі кино өнерінің дамуына әсері
- Тақырып 8.** Қазіргі кинологиядағы жанрларды зерттеудің формалары мен әдістері
- Тақырып 9.** Кинематографтың полижанрлік құрылымын қазіргі заманғы түсіндіру
- Тақырып 10.** Кино әлеуметтік институт ретінде және оның функциялары
- Тақырып 11.** Байланыс техникасын дамыту контекстіндегі экран өнері
- Тақырып 12.** Кинофестиваль қозғалысы жаһанданудың тепе-теңдігі ретінде
- Тақырып 13.** Фестиваль заманауи кино процесінің әлеуметтік-мәдени феномені ретінде
- Тақырып 14.** Қазіргі кино өнеріндегі шығармашылық процесс және өнердің өзара әрекеті
- Тақырып 15.** Кино, теледидар және интернет арасындағы бәсекелестік туралы әңгіме мен көрініс

«Заманауи киноөнерінің теориялық-әдіснамалық мәселелері» пәнінен емтихан сұрақтары

1. Теориялық тұжырымдамалардың кино тарихы мен теориясына әсері
2. Кино туралы классикалық теориялық жұмыстарды түсіну: Балаш, Кракауэр, Базен, Метц
3. Қазіргі кинодағы экспрессивті құралдар мен білдіру әдістері: визуалдық стиль мен баяндау ерекшеліктері
4. Фильм визуалды және дыбыстық көрініс ретінде: кинематографиялық тілдің семиотикасы

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 12-15

5. Кинодағы физикалық шындық реализмі мен теологиялық реализм: идея мен форма арасындағы байланыс
6. Арт-синема институция ретінде: эстетикалық және мәдени шектеулер
7. «Авторлық кино» теориясының қазіргі кино өнерінің дамуына әсері: автор мен контекст мәселесі
8. Қазіргі кинологиядағы жанрларды зерттеудің формалары мен әдістері
9. Кинематографтың полижанрлік құрылымын қазіргі заманғы түсіндіру
10. Кино әлеуметтік институт ретінде және оның мәдени трансформациядағы рөлі
11. Экран өнерінің дамуына заманауи байланыс құралдарының ықпалы
12. Кинофестиваль қозғалысы жаһанданудануға қарсы құбылыс ретінде: мәдени алмасу платформасы
13. Фестиваль заманауи кино процесінің әлеуметтік-мәдени феномені ретінде
14. Қазіргі кино өнеріндегі шығармашылық процесс және өнердің өзара әрекеті: интермедиялық тәсіл
15. Кино, теледидар және интернет арасындағы бәсекелестік туралы әңгіме мен көрініс
16. Қазіргі кинотану парадигмасындағы киноны семиотикалық және структуралистік талдаудың әдіснамалық негіздері
17. Кинотексті түсіндірудегі постструктурализм мен деконструктивистік тәсілдердің теориялық сын-қатерлері
18. Кинотанудағы гендерлік әдістеме және экрандағы өкілдіктерді талдау мәселелері
19. Кинематография мен визуалды мәдениетті зерттеудегі постколониялық және отаршылдыққа дейінгі әдістеме
20. Киноны қабылдаудың когнитивті-аналитикалық модельдері және көрермендерді түсіндіру мәселелері
21. Кино өнеріндегі уақыт пен кеңістікті талдаудың философиялық және әдіснамалық тәсілдері
22. Кинематографты зерттеудегі нарратологиялық және антинарратологиялық әдіснамалар
23. Қазіргі визуалды теориядағы кинематография мен фотографияны талдаудың әдіснамалық шекаралары
24. Кинотану және визуалды зерттеу жүйесіндегі анимацияны зерттеудің әдіснамалық мәселелері
25. Кинодағы әдеби мәтінді бейімдеу мен бейімдеудің теориялық және әдіснамалық мәселелері

Әдебиет тізімі

Негізгі:

1. Кракауэр З. «Природа фильма», М. 1974
2. Марсель Мартен. Язык кино. - М.: Искусство, 1959.- 289 с.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 13-15

3. Аристарко Г. «История теорий кино» Перевод Г. Богемского .- М.: Искусство, 1966. – 356 с.
4. Базен А. «Что такое кино», Сборник статей. М.:Искусство, 1972.- 379 с.
5. Фрейлих С. «Теория кино». М. 1992
6. Ждан В. «Эстетика фильма», М.1982
7. Теплиц Е.История киноискусства,1895-1927
8. Киноэнциклопедический словарь. М. 1986
9. Ромм. М. «Беседы о кино и кинорежиссуре» / Михаил Ромм.- М.: Академический Проект 2016.480 с.
10. Брессон Р. Заметки кинема 1950-1974 / Робер Брессон. - М: Роузбад Интерактив, 2017-100 с.
11. Режиссерская энциклопедия. Кино Европы. –М.,НИИК, 2002
12. Зоркая Н.М. Фольклор. Лубок. Экран. – Москва: Искусство 1994
13. Плахов А. Всего 33. Звезды мировой кинорежиссуры. Винница, 1999.
14. Фомин В.И. Все краски сюжета. – Москва: Искусство 1971
15. Пламадяла А.-М.В. Кино: фольклор и искусство. – Кишинев,1985.
16. Балаш. Б. Кино, становление и сущность нового искусства. – М. 1968
17. Блейман М.Ю. О кино – свидетельские показания. – М. 1973
18. Характер в кино. Сборник статей. – Москва: Искусство 1974
19. Власов М.П. Виды и жанры киноискусства. – Москва: Знание, 1976
20. Гинзбург С.С. Очерки теории кино. – Москва: Искусство 1974
21. Мачерет А.В. О поэтике киноискусства, Москва: Искусство 1981
22. Шабров В.В. Конфликт и характер в кино. – Ленинград: Искусство
23. Тиффини, Д. Золотые строк: часть 1 Лучшие статьи из фильмов .- М: Издательство "Э", 2015.- 272 с.ил.
24. Бергман о Бергмане. Ингмар Бергман в театре и кино. - М.:Радуга, 1985. – 511 с.
25. Вайсфельд И. Встречи с Х музой : Беседы о киноискусстве. Кн.1. М.: Просвещение, 1981.- 223 с.

Қосымша:

1. Barker, Martin және Austin, Thomas (2000). From Antz To Titanic: Reinventing Film Analysis. Лондон: Pluto Press.
2. Ben-Shaul, Nitzan (2007). Film: The Key Concepts. Оксфорд және Нью-Йорк: Berg.
3. Bordwell, David (2006). The Way Hollywood Tells It: Story and Style in Modern Movies. Беркелей, Лос-Анджелес және Лондон: University of California Press.
4. Cameron, Allan (2008). Modular Narratives in Contemporary Cinema. Нью-Йорк: PALGRAVE MACMILLAN.
5. Carroll, Noel (1996). Theorizing the Moving Image. Кэмбридж: Cambridge University Press.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 14-15

6. Chapman, James (2005). Past and Present: National Identity and the British Historical Film. Londra ve New York: I.B. Tauris.
7. Colman, Felicity (2010). Film, Theory, and Philosophy: The Key Thinkers. Montreal & Kingston, Ithaca: McGill-Queen's University Press.

IV. Рефератқа арналған тақырыптар тізімі

1. Қазақстан көркемсуретті фильмдерінің мысалында кино мен әдебиеттің конверсиялық байланыстары
2. Түркі елдері кинематографында ұлттық кодтың трансформациясы
3. Қазақ анимация өнеріндегі ұлттық мәдениет дәстүрлері және қазіргі компьютерлік технологиялар
4. Қазақ киноөнеріндегі фольклор және миф: архетиптік бейнелер мен символдық жүйелер
5. Заманауи кино өнеріндегі жасанды интеллект және гуманистік дискурс
6. Қазақ киносы жаһандану жағдайындағы ұлттық бірегейлікті көрнекі бейнелеу кеңістігі ретінде
7. Жаһандық мәдени өзгерістер контекстіндегі қазіргі қазақ көркемсуретті киносындағы баяндау сәйкестігі мәселесі
8. Қазақстанның деректі киносындағы ұлттық бейненің семиотикасын трансформациялау
9. Қазақ киносының визуалды антропологиясы: экрандық кеңістікте күнделікті өмірдің, рәсімдердің және әлеуметтік мінез-құлықтың репрезентациясы
10. Орталық Азия кинематографындағы постколониалдық дискурс: тарихи жадының репрезентациясы және ұлттық бірегейлікті қайта пайымдау
11. Авторлық кино драматургиясының семиотикалық құрылымы: визуалды тіл, және интермедиялдылық мәселелері
12. Заманауи сериалдық нарративтердегі көпдеңгейлі уақыт құрылымы: бір ізі баяндаудың эстетикасы және қабылдау психологиясы
13. Постклассикалық кинодраматургиядағы нарративтік фрагментация: цифрлық дәуірдегі оқиға құрылымының трансформациясы және оның көркемдік салдары
14. Заманауи қазақ сериал драматургиясы: көпжелілі баяндау және кейіпкер эволюциясы
15. Заманауи авторлық киноның кино тілі: экрандық бейнені қалыптастырудың көркемдік құралдары.

Әдебиеттер тізімі

1. Кракауэр З. «Природа фильма», М. 1974
2. Марсель Мартен. Язык кино. - М.: Искусство, 1959.- 289 с.
3. Аристарко Г. «История теорий кино» Перевод Г. Богемского. - М.: Искусство, 1966. – 356 с.
4. Базен А. «Что такое кино», Сборник статей. М.: Искусство, 1972.- 379 с.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 15-15

5. Фрейлих С. «Теория кино». М. 1992
6. Ждан В. «Эстетика фильма», М.1982
7. Лободанов, А.П. Семиотика искусства: история и онтология [Текст]: Учебное пособия / А.П. Лободанов.- 2-е изд.- М.: Московский университет, 2013.- 680 с.- (Классический университетский учебник). ISBN 978-5-19-010803-3
8. Истории национальных кинематографий в СССР и перспективы развития кино государств-участников СНГ. стран Балтии и Грузии. - М.: Академический проект, 2018. - 773 с. ISBN 978-5-8291-2171-6
9. Разлогов К.Э. Кинопроцесс XX - начала XXI века искусство экрана в социодинамике культуры: Теория и практика / К.Э. Разлогов. - М.: Академический проект, 2016. - 640с. ISBN 978-5-82911962-1
10. Ромм М. Беседы о кино и кинорежиссуре / Михаил Ромм. - М.: Академический Проект, 2016. - 480 с. ISBN 978-5-8291-1950-8
11. Рахманқызы Н. Қазақ киносы: кеше және бүгін: зерттеулер мақалар рецензиялар сұхбаттар / Н. Рахманқызы. - Астана: Фолиант, 2017. - 464 б. ISBN 978-601-302-610-7
12. Ногербек Б. Казахское игровое кино: фольклорные традиции и образ героя: Монография / Б. Ногербек, Б. Ногербек. - Алматы: Каратау КБ, Дәстүр, 2014. - 424 с. ISBN 978-601-72204-22-8
13. Нильсен В. Изобразительное построение фильма: Теория и практика операторского мастерства / В. Нильсен. - М: ВАГРИУС, 2017. - 230 с. ISBN 978-5-9697-0795-5
14. Заманауи қазақ киносының мәселелері: Ұжымдық монография.- Алматы: Типография «ИП Канеев ЕК», 2023.- 181 б. ISBN 978-601-265-418-9
15. Казахское кино: культурная матрица и тренды. 2018-2023/ сост. Гульнара Абикеева.- Алматы: RUAN, 2023.- 304 с. каз., рус. ISBN 978-601-7087-63-0